

Þýtt úr ensku:

CCPE(2013)Lokagerð

(Merki) Evrópuráðið

Jerevan 9. október 2013

RÁÐGJAFARÁÐ EVRÓPSKRA SAKSÓKNARA (CCPE)

Álitsgerð CCPE nr. 8

FRÁ RÁÐGJAFARÁÐI EVRÓPSKRA SAKSÓKNARA

UM SAMBAND SAKSÓKNARA OG FJÖLMIÐLA

samþykkt á 8.allsherjarmundi CCPE.

(Jerevan, 8.-9. október 2013).

I. Inngangur

1. Ráðgjafaráð evrópskra saksóknara (CCPE) var stofnað af ráðherranefnd Evrópuráðsins 2005 til þess að veita álitsgerðir varðandi starfsemi embætta saksóknara og til að efla virka framkvæmd á tilmælum Rec(2000)19 frá ráðherranefndinni til aðildarríkja um hlutverk saksóknara í réttarkerfinu.
2. Ráðherranefndin fól CCPE að samþykkja álitsgerð árið 2013 um samband saksóknara og fjölmiðla.
3. CCPE hefur útbúið þessa álitsgerð á grundvelli svara sem bárust frá 36 aðildarríkjum við spurningalista (1)
4. Samkvæmt þessum svörum virðist svo vera að ýmsar hliðar sambands saksóknara og fjölmiðla séu ákvarðaðar annað hvort með stjórnarskrá og/eða landslögum, eða með alþjóðlegum löggerningum (t.d. skipunum og fyrirmælum ríkissaksóknara, starfsreglum, siðareglum, o.s.frv.)
5. Fjölbreytni réttarkerfa aðildarríkjanna skýrir fjölbreytni samskipta saksóknara við fjölmiðla, felur þeir ólík verkefni og hlutverk en alltaf er þeim skylt að virða mannréttindi og mannfrelsi.

A. Tilvísunargögn

6. CCPE leggur áherslu á mikilvægi þess að vísa til samningsins um verndun mannréttinda og mannfrelsis (ECHR) og dómaframkvæmd Mannréttindadómstóls Evrópu (Dómstóllinn).

7. CCPE kannaði einkum hæfilegt jafnvægi milli grundvallarréttar til tjáningarfrelsis og upplýsinga eins og tryggt er með 10. grein ECHR og rétti og skyldu fjölmiðla að upplýsa almenning um meðferð dómsmála og réttinn til að ganga út frá sakleysi þar til sekt sannast, til sanngjarns réttarhalds og virðingar fyrir einkalífi og fjölskyldulífi eins og tryggt er með 6. og 8. grein ECHR.
8. CCPE tók tillit til eftirfarandi tilmæla ráðherraefndar Evrópuráðsins varðandi saksóknara.
 - Tilmæli Rec(2000)19 um hlutverk saksóknar í réttarkerfinu og þá einkum 6. mgr um virkan rétt saksóknara til tjáningarfrelsis, 7. mgr um fræðslu þeirra, 20. mgr um hlutlægniskylduna og sanngirni saksóknara sem og skyldur þeirra allar og ábyrgðir gagnvart einstaklingum (málgreinar 24 til 36).
 - Tilmæli Rec(2012)11 um hlutverk saksóknara utan réttarkerfisins og þá einkum málgreinar 4 til 9.
9. CCPE tók einnig mið af öðrum gerningum sem Evrópuráðið hefur samþykkt, einkum:
 - Samningurinn um verndun einstaklinga með tilliti til sjálfvirkar vinnslu persónugagna (ETS nr. 108);
 - Tilmæli Rec(2002)2 um aðgang að opinberum gögnum og Tilmæli Rec(2003)13 um veitingu upplýsinga gegnum fjölmiðla í tengslum við meðferð sakamála.
 - Tilmæli Rec(2011)7 um nýjar hugmyndir um fjölmiðla.
10. Að auki reiddi CCPE sig á meginreglur í sameiginlegri álitsgerð þess og ráðgjafaráðs evrópskra dómara (CCJE) um samband dómara og saksóknara í lýðræðissamfélagi – „Bordeaux-yfirlýsingin“ (2009) sem og í álitsgerðum CCJE nr. 7(2005) „Réttarfar og samfélag“ og nr. 14 (2011) „Réttarfar og upplýsingatækni“(IT).
11. CCPE tók einnig tillit til viðkomandi gagna Sameinuðu þjóðanna, svo sem Staðlaðar lágmarksreglur um réttarfar í sakamálum ungmenna (Beijing-reglurnar) (2) og Viðmiðunarreglur um hlutverk saksóknara (1990). CCPE skoðaði einnig staðla um faglega ábyrgð og yfirlýsingu um grundvallarskyldur og réttindi saksóknara sem alþjóðasamband saksóknara samþykkti 1999.

B. GILDISSVIÐ

12. Markmið þessarar álitsgerðar er að setja niður tilmæli til að auðvelda fjölmiðlum aðgang að viðeigandi upplýsingum og að efla hæfileg samskipti milli saksóknara og fjölmiðla samkvæmt viðkomandi landslögum og alþjóðlegum skuldbindingum aðildarríkjanna.
13. Þessi álitsgerð, samkvæmt umboði CCPE, er ætluð saksóknurum og ber ekki að skilja hana sem tilmæli til blaðamanna. CCPE vill gjarna stuðla að því að móta samhangandi skilning fjölmiðla og almennings almennt séð á hlutverki saksóknara og réttarkerfinu. CCPE hvetur blaðamenn og aðra viðkomandi fagaðila til að kynna sér álitsgerð þessa og taka þátt í miðlun hennar.

14. Með fyrirvara um takmarkanir sem nefndar eru í málsgreinum 21, 23, 25 og 26 hér fyrir neðan er grundvallarkrafan um tjáningarfrelsi og upplýsingarfrelsi krafa sem gildir um ýmis verkefni og störf saksóknara almennt. Þessi álitserð varðar hvers kyns störf saksóknara og ákvæði í álitserðinni sem eiga við störf á sviði sakamálaréttar eiga einnig við að breyttu breytanda um saksóknara sem starfa utan síns sviðs.
15. Þegar saksóknari notar nýja stefnu eða samskiptaaðferðir til að miðla upplýsingum gilda meginreglur þessarar álitserðar þar sem þess er vænst að upplýsingar sem saksóknari miðlar varði almannahag.
16. Varðandi hugtakið „miðlar“ þá gilda meginreglur og tilmæli sem mótaðar eru fyrst og fremst fyrir prentmiðla einnig um hljóð- og myndmiðla og rafræna miðla, og einnig alnetið þegar það er notað sem miðill.

II. GRUNNREGLUR

17. Samband saksóknara, miðla og málsaðila má skilja sem varðandi þrjú flokka grunnreglna.
 - Meginreglur sem miða að því að tryggja hæfilegt jafnvægi milli þarfarinnar að tryggja sjálfstætt, óhlutdrægt og gegnsætt réttarfar og þarfarinnar að tryggja önnur grundvallarréttindi, svo sem tjáningarfrelsi (3) og fjölmiðlafrelsi sem geta verið takmörkunum háð sem byggja á lagalegum grunni, skulu laga sig að einu eða fleirum lögmætum markmiðum svo sem verndun réttar annarra, hnökralaus gangur rannsóknar eða verndun einkalífs og skulu vera nauðsynlegar í lýðræðissamfélagi og í réttu hlutfalli við lögmæt markmið til að bregðast við knýjandi þörfum samfélagsins;
 - Meginreglur sem vernda réttindi einstaklings -einkum réttindi sakborninga og brotaþola (þar á meðal réttinn til mannglegrar reisnar, einkalífs (4) og persónuöryggis, sem og að gengið sé út frá sakleysi þar til sekt sannast (5);
 - Meginreglur sem varða málsmeðferðarréttindi, einkum þegar saksóknarar starfa sem jafngildir aðilar í í málaferlum, krafan um jafnræði málsaðila og sanngjörn réttarhöld.

Ef þessar meginreglur stangast á ber að halda hæfilegu jafnvægi á milli þeirra.

Tjáningarfrelsi og fjölmiðlafrelsi

18. Allir, einnig málsaðilar, eiga rétt á tjáningarfrelsi.
19. Saksóknarar njóta einnig tjáningarfrelsis (6), en verða um leið að virða faglega leynd, trúnaðarskylduna, leyndarskylduna(7) og hlutlægni. Þegar saksóknarar koma fram í fjölmiðlum sem slíkir ættu þeir að huga að þeirri áhættu sem það skapar varðandi óhlutdrægni og heilindi embættisins.
20. Fjölmiðlafrelsi ber að tryggja meðan meðferð sakamáls stendur yfir (8). Samkvæmt dómaframkvæmd dómstólsins samkvæmt 10. grein ECHR er fjölmiðlum skylt að miðla upplýsingum eða hugmyndum um mál sem varða almannahagsmuni (9) sem felur í sér rétt almennings til að fá þær og gerir þetta fjölmiðlum kleift að gegna hlutverki sínu sem „Opinber varðhundur“ (samkvæmt hugtakasafni dómstólsins). Sé

það gert njóta fjölmiðlar enn meiri verndar ef þeir stuðla að umræðu um mál sem varða almannahagsmuni (10).

21. Í samskiptum við fjölmiðla ættu saksóknarar að leitast við að tryggja að tjáningarfrelsi og fjölmiðlafrelsi brjóti ekki á lögmætum réttindum og hagsmunum einstaklinga (þar á meðal teljast berskjaldaðir einstaklingar svo sem ungmenni, brotáþolar, ættingjar sakbornings), kröfum um gagnavernd og trúnaðarskyldunni.

Frelsi til að móttaka og miðla upplýsingum

22. Réttur almennings til að taka við upplýsingum ætti einnig að vera tryggður (11). Leiðin til þess getur verið háð og orðið fyrir áhrifum sérstakra kringumstæðna í tilteknu dómsmáli og getur verið með fyrirvara um hömlur eins og við á til að tryggja að grundvallarmeginreglur séu virtar.

23. Saksóknarar ættu að leitast við að tryggja að upplýsingar sem veittar eru fjölmiðlum spilli ekki heilindum rannsókna og saksóknar eða tilgangi rannsókna. Ekki ættu þær heldur að brjóta á réttindum þriðju aðila eða hafa áhrif á rannsóknaraðila eða saksókn. Upplýsingar ættu heldur ekki að hafa áhrif á niðurstöður dómsmála.

Réttur til sakleysis þar til sekt er sönnuð og varnarréttur

24. Saksóknarar ættu að gæta sérstaklega að rétti til varnar, tjáningarfrelsis, rétt til sakleysis þar til sekt er sönnuð og upplýsingarétti.
25. Í samskiptum sínum ættu saksóknarar að gæta þess að spilla ekki varnarrétti með því að miðla upplýsingum of snemma og leyfa ekki verjendum að bregðast við þeim (12). Þeir ættu einnig að gæta þess að miðla ekki upplýsingum sem virða ekki rétt brotáþola til upplýsinga á viðeigandi hátt. Veiting upplýsinga má ekki spilla rétti einstaklings til sanngjarnra réttarhalda.
26. Í samskiptum sínum ættu saksóknarar að tryggja að ekki sé stefnt í hættu öryggi þeirra sem að málinu koma, þar á meðal öryggi vitna, brotáþola, saksóknara og dómara í viðkvæmum málum.
27. Koma þarf á jafnvægi, með því að virða sakleysi þar til sekt er sönnuð, á milli almannahagsmuna til upplýsinga og verndun á heiðri og heilindum einstaklings. Saksóknari sem hefur þetta innan sinnar lögsögu ætti að gæta þess að varðhaldsfangi sé ekki útsettur fyrir forvitni fjölmiðla og að málsaðilar njóti viðeigandi verndar fyrir þrýstingi fjölmiðla (13), og þá enn fremur að brotáþolar séu verndaðir þannig að þeir eigi ekki á hættu að sæta þrýstingi frá fjölmiðlum.

Einkalíf og sjálfsvirðing

28. Á öllum stigum dómsmáls eiga allir aðilar rétt á sjálfsvirðingu, virðingu fyrir einkalífi og fjölskyldulífi og persónulegu öryggi.

29. Á rannsóknarstigi ætti ekki að upplýsa nöfn grunaðra ef þess er kostur. Huga ber að réttindum brotaþola áður en upplýsingar eru veittar.

III. SAMSKIPTI VIÐ FJÖLMIÐLA

30. Gagnsæi í störfum saksóknara er lykilþáttur í réttarreglu og mikilvægt atriði í að tryggja sanngjörn réttarhöld. Framfylgja verður réttlæti þannig að það sjáist. Til að tryggja það ættu fjölmiðlar að geta fjallað um sakamál og önnur dómsmál.

31. Beiting gagnsæisreglunnar í starfi saksóknara er leið til að tryggja trú almennings og traust og sama gildir um miðlun upplýsinga um störf þeirra og völd. Ímynd embættis saksóknara myndar mikilvægan þátt í tiltrú almennings á réttmæta starfsemi réttarkerfisins.

32. Embætti saksóknara getur einnig gegnt eins konar fræðsluhlutverki og lagt þannig sitt af mörkum til að útskýra hvernig réttarkerfið virkar. Hægt yrði að gera upplýsingar tiltækar fjölmiðlum og almenningi, eins og við á til að ala á betri skilningi og þekkingu á réttarkerfinu.

33. Að auki ætti einlægni varðandi störf saksóknara að stuðla að auknum gæðum starfa hjá embættinu. Löggæsluyfirvöld og embætti saksóknara, geta með því að upplýsa almenning um yfirstandandi mál og þá einkum rannsóknir, fengið upplýsingar frá almenningi og aukið þar með skilvirkni réttvísinnar.

34. Saksóknarar geta einnig veitt almenningi upplýsingar lögum samkvæmt gegnum fjölmiðla til að koma í veg fyrir frekari afbrot og önnur brot.

35. Embætti saksóknara í hverju ríki þarf að meta bestu leiðina til að miðla, hvort eigi að miðla og hverju megi miðla, á grundvelli sérstakra forsenda sem tengjast stöðu, löggjöf eða hefðum.

36. Í sumum aðildarríkjum tjá saksóknarar sig ekki um einstök mál, nema það sé hluti af viðeigandi málflutningi fyrir dómi, þótt þeir veiti fjölmiðlum almennar upplýsingar um stefnumál eða almennt hlutverk og starfsemi embættis saksóknara. Í öðrum aðildarríkjum gæti einstakur saksóknari haft virk tjáskipti við fjölmiðla um málin sem hann/hún fæst við, eða aðeins veitt takmarkaðar upplýsingar um mál sem er þegar opið öllum. Í öllum tilvikum ætti samband við fjölmiðla að byggjast á gagnkvæmri virðingu, trausti, jafnræði og ábyrgð og virðingu fyrir dómsúrskurðum. Enn fremur ættu saksóknarar í störfum sínum að gæta óhlutdrægni og jafnræðis gagnvart öllum meðlimum fjölmiðla.

37. Upplýsingar sem saksóknarar veita fjölmiðlum verða að vera skýrar, traustar og ótvíræðar.

38. Saksóknarar geta veitt fjölmiðlum upplýsingar á öllum stigum aðgerða sinna með tilhlýðilegri virðingu fyrir lagaákvæðum varðandi persónugögn, friðhelgi, mannlega

reisin, sakleysi þar til sekt sannast, siðareglum um samband við aðra málsaðila sem og lagaákvæði sem útiloka eða hindra veitingu tiltekinna upplýsinga.

39. Í öllum tilvikum ætti að virða lagaákvæði um lögboðna leynd, þar á meðal trúnað rannsóknar.
40. Í sumum aðildarríkjum þurfa samskipti að vera gegnum talsmann sem þarf ekki endilega að vera saksóknari eða gegnum fjölmiðlafulltrúa. Í öðrum aðildarríkjum þarf að heimila upplýsingar eða þeim miðlað af yfirmanni skrifstofu eða embættis saksóknara. Upplýsingar sem koma frá embættinu sem heild geta komið í veg fyrir að sagt sé frá starfseminni á persónulegan hátt og lágmarkað hættu á persónulegri gagnrýni.
41. Saksóknarar geta haft framvirkt viðhorf til þarfa fjölmiðla: Ef þörf krefur geta þeir átt frumkvæði að því að upplýsa almenning gegnum fjölmiðla, annað hvort varðandi almennar spurningar um réttarkerfið eða í undantekningartilvikum þar sem falskar upplýsingar hafa orðið hluti af almannarómi og þá reynt að leiðrétta slíkar falsupplýsingar (14).
42. Til að sinna störfum sínum af sanngirni, óhlutdrægni, hlutlægni og skilvirkni getur embætti saksóknara talið við hæfi að gefa út tilkynningu til fjölmiðla, veitt upplýsingar eða með öðrum hætti miðlað fjölmiðlum, til dæmis með fjölmiðlafundum, viðtölum og/eða tekið þátt í námskeiðum og hringborðsumræðum. Ný upplýsingatækni getur nýst til að upplýsa almenning eins og við á um starfsemi saksóknara og önnur störf til að halda uppi lögum og reglu í ríkinu (15). Að því er þetta varðar virðist ráðlegt að embætti saksóknara og skrifstofur haldi úti eigin vefsíðum.
43. Embætti saksóknara getur, ef það á við, unnið með lögreglu eða öðrum yfirvöldum við undirbúning tilkynningar til fjölmiðla, upplýsingar eða önnur slík samskipti. Þetta getur stuðlað að því að sýna samstillingu ólíkra embætta og til að forðast og koma í veg fyrir miðlun falskra upplýsinga og neikvæðra afleiðinga fyrir samfélagið eftir sérlega alvarleg brot. Slík samvinna ætti að endurspeglar almennar meginreglur sem fram koma í málsgreinum 22 og 23 í Tilmælum Rec(2000)19.
44. Saksóknarar ættu að forðast að tjá skoðun eða veita upplýsingar sem stríða gegn grundvallarreglum góðra samskipta. Þeir ættu ætíð að tjá sig sjálfstætt og hlutlægt, forðast persónulegar skoðanir eða gildismat varðandi einstaklinga eða atburði.
45. Þegar einstakur saksóknari verður fyrir ósanngjarnri árás gegnum fjölmiðla hefur hann/hún rétt til að leiðrétta véfengdar upplýsingar eða beita öðrum lagalegum úrræðum samkvæmt landslögum. Engu að síður, í slíkum tilvikum, eins og þegar fölskum upplýsingum er miðlað um einstaklinga eða atburði sem tengjast dómsmáli sem hann/hún fæst við, þá ættu viðbrögð helst að koma frá yfirmanni eða talsmanni embættis saksóknara og í stórmálum frá ríkissaksóknara eða æðsta yfirmanni embættisins eða ríkisins. Slík stofnana viðbrögð draga úr þörf viðkomandi saksóknara

að nýta rétt sinn til viðbragða sem öllum eru tryggð og hættu á að persónugera málið um of.

46. Viðurkennt er í sumum aðildarríkjum að það kunni að vera lagaleg eða hagnýt atriði sem taka beri tillit til varðandi upplýsingar til einstaklingar sem úrskurðir saksóknara hafa áhrif á um þessar ákvarðanir í sakamálum. En mælt er með að saksóknarar leitist við að tryggja, þar sem því verður við komið og/eða er hagkvæmt, að einstaklingar sem verða fyrir áhrifum af úrskurðum þeirra séu upplýstir um þá áður en fjölmiðlar fá að vita af þeim.

IV. TILMÆLI

- i. Aðildarríki eða embætti saksóknara ættu að koma sér upp samskiptastefnu með það að markmiði að tryggja að fjölmiðlar hafi aðgang að viðeigandi upplýsingum sem þarf til að upplýsa almenning um starf embættis saksóknara. Viðmiðunarreglur um samband þeirra við fjölmiðla gætu einnig verið felldar inn í siðareglur saksóknara. Embætti saksóknara í hverju aðildarríki ætti að íhuga að hvaða leyti og hvernig sé best að eiga samskipti við fjölmiðla, miðað við aðstæður, löggjöf og hefðir.**
- ii. Samskipti milli saksóknara og fjölmiðla ættu alltaf að virða eftirfarandi meginreglur: tjáningarfrelsi, fjölmiðlafrelsi, trúnaðarskyldu, rétt til upplýsinga, meginregluna um gegnsæi, rétt til einkalífs og mannlegrar reisnar og einnig trúnað við rannsóknir, sakleysi þar til sekt sannast, jafnræði málsaðila, réttindi til varnar og sanngjarnra réttarhalda.**
- iii. Samskipti saksóknara við alla fjölmiðla ættu að byggjast á gagnkvæmri virðingu, trausti, ábyrgð, jafnræði og virðingu fyrir dómsúrskurðum.**
- iv. Í samskiptum við fjölmiðla ættu embætti saksóknara að íhuga að taka upp afturvirka stefnu varðandi svör við beiðnum fjölmiðla og framvirka stefnu, sem felst í frumkvæði að upplýsa fjölmiðla um viðburð í dómskerfinu.**
- v. Íhuga mætti að fela talsmönnum eða saksóknurum sem eru sérhæfðir í almannasamskiptum að sjá um samskipti embættanna við fjölmiðla.**
- vi. Mælt er með því að saksóknarar leitist við vað tryggja, þar sem því er við komið og/eða er hagkvæmt, að einstaklingar sem verða fyrir áhrifum af úrskurðum þeirra í sakamálum fái að vita um þessa úrskurði áður en þeim er miðlað til fjölmiðla.**
- vii. Þar sem saksóknarar hafa bein samskipti við fjölmiðla þarf að veita fræðslu um slík samskipti eins og viðeigandi þykir til að tryggja réttilegar upplýsingar. Þessi fræðsla getur verið með eða á vegum sérfræðinga og fjölmiðlamanna.**
- viii. Upplýsingar frá embætti saksóknara sem heild geta dregið úr hættu á því að starfsemin verði sýnd með persónulegum hætti og getur dregið úr hættu á persónulegri gagnrýni.**
- ix. Ásamt lagalegum úrræðum saksóknara, ættu viðbrögð við röngum upplýsingum eða ósanngjarnri umfjöllun fjölmiðla gagnvart saksóknurum helst að koma frá yfirmanni eða talsmanni embættis saksóknara, og í stórmálum frá ríkissaksóknara eða æðsta yfirvaldi embættisins eða ríkisins.**
- x. Mælt er með því að nota nýja upplýsingatækni, þar á meðal vefsíður embættanna og skrifstofa saksóknara til að upplýsa almenning með tilhlýðilegum hætti um starfsemi embættanna.**

xi. Saksóknarar mega, ef það á við, starfa með lögreglu og öðrum yfirvöldum, til að meta upplýsingar til miðlunar og deila þeim.

- (1) Sjá svör aðildarríkja við spurningalista á vefsíðu CCPE (www.coe.int/ccpe) undir „Preliminary works-relations between prosecutors and media“.
- (2) Beijing-reglurnar voru samþykktar á allsherjarþingi SP í ályktuninni 40/33, 29. nóvember 1985.
- (3) Varðandi 10. grein ECHR hefur dómstóllinn ítrekað tekið fram að „tjáningarfrelsi er ein af grunnstoðum lýðræðisríkis, eitt af grundvallarforsendum fyrir framförum þess og sjálfsuppfyllingu einstaklinga“ (Sjá Lingens gegn austurríska ríkinu nr. 9815/82, 8. júlí 1986; Sener gegn tyrkneska ríkinu, nr. 26680/95, 18. júlí 2000; Thoma gegn lúxemborgska ríkinu, nr. 38432/97, 29. júní 2001; Maronek gegn slóvakíska ríkinu, nr. 32686/96, 19. júlí 2001; Dichand og fleiri gegn austurríska ríkinu, nr. 29271/95, 26. febrúar 2002).
- (4) Dómstóllinn hefur ítrekað lagt áherslu á jákvæðar skuldbindingar ríkisins samkvæmt 8. grein ECHR til að vernda einkalíf persóna sem yfirstandandi meðferð fyrir dómi beinist að (A. gegn norska ríkinu, nr. 28070/06, 9. apríl 2009) (sjá einnig í þessum úrskurði meginreglu 8 í viðauka við tilmæli Rec(2003)13 frá ráðherranefndinni til aðildarríkja um veitingu upplýsingar gegnum fjölmiðla í tengslum við meðferð sakamáls.
- (5) Samkvæmt dómstólnum, telst forsendan um sakleysi þar til sekt sannast, vera „brotin ef yfirlýsing embættismanns varðandi einstakling sem kærður er fyrir saknæmt brot endurspeglar þá skoðun að viðkomandi sé sekur áður en það hefur verið sannað samkvæmt lögum. Þá nægir, jafnvel þegar formleg niðurstaða er ekki til staðar, að einhverjar röksemdir gefi til kynna að viðkomandi embættismaður telji sakborning sekan“, Daktaras gegn Litháenska ríkinu, nr. 42095/98, §. 41, 10. október 2000.
- (6) Dómstóllinn ítrekar að verndun 10. greinar nær almennt til vinnustaða og opinberra starfsmanna sérstaklega (Guja gegn moldóvíska ríkinu (Hæstiréttur), nr. 14277/04, § 52, 12. febrúar 2008). Í máli Harabin gegn slóvakíska ríkinu (nr. 58688/11), § 149, 20. nóvember 2012) staðfesti dómstóllinn að það að tilheyra réttarkerfinu (í þessu tilviki var umsækjandi forseti hæstaréttar) sviptir umsækjanda ekki verndar 10. greinarinnar.
- (7) Dómstóllinn „hefur í huga að starfsmönnum sé skylt að vera tryggir og trúir vinnuveitanda sínum. Þetta á einkum við um opinbera starfsmenn þar sem eðli opinberrar þjónustu krefst þess að opinber starfsmaður sé bundinn af tryggð og trúnaði (Guja gegn moldóvíska ríkinu (Hæstiréttur), nr. 14277/04, § 52, 12. febrúar 2008). Uppljóstrun opinberra starfsmanna á upplýsingum sem þeir komast yfir í starfi sínu, jafnvel varðandi mál er varða almannahagsmuni, skuli meta í ljósi skyldu þeirra um tryggð og þagmælsku (Kudeshkina gegn rússneska ríkinu, nr. 29492/05, § 85, 26. febrúar 2009; sjá einnig Guja gegn moldóvíska ríkinu), nr. 14277/04, §§ 72-78, 12. febrúar 2008). Nánar tiltekið í máli Ozpinar gegn tyrkneska ríkinu, 20999/04, 19. október 2010, ítrekar dómstóllinn að lögmætt er fyrir ríki að skylda opinbera starfsmenn vegna stöðu þeirrar til hlédrægni varðandi 10. greinina eða skyldu um þagmælsku varðandi tjáningu á trúarskoðunum þeirra á almannafæri (Kurtulmuz gegn tyrkneska ríkinu (des). nr. 65500/01, 24. janúar 2006. Þessar meginreglur gilda að breyttu breytanda um 8. grein ECHR. Að þessu leyti virðir dómstóllinn að siðferðilegar skyldur dómara geti seilst inn á einkalíf þeirra þegar framferði þeirra -þó það teljist falla undir einkahagi -flekka í mynd eða orðstír réttarkerfisins.
- (8) Sjá Sunday Times gegn breska ríkinu (nr. 1) (nr. 6538/74), § 65, 26. apríl 1979), þar sem dómstóllinn hefur staðfest að „almennar meginreglur leiddar af dómaframkvæmd

10. greinar“ gildi jafnt um réttarvörslu sem þjónar heildarhagsmunum samfélagsins og kerfist samvinnu upplýsts almennings“.

- (9) Sjá meðal annars Observer og Guardian gegn UK, nr. 13585/88, 26. nóvember 1991.
- (10) Sjá blaðið Tromsø og Stensaas gegn norska ríkinu (Hæstiréttur), nr. 21980/93, 20. maí 1998.
- (11) Sjá meðal annars, Arrigo og Vella gegn maltneska ríkinu (des), nr. 6569/04, 10. maí 2005; Yordanova og Toshev gegn búlgarska ríkinu, nr. 5126/05, § 53, 2. október 2012.
- (12) Varðandi leka á trúnaðarupplýsingum til fjölmiðla, sjá meðal annars, Stoll gegn svissneska ríkinu (Hæstiréttur), nr. 69698/01, §§ 61 og 143, 10. desember 2007; Craxi gegn ítalska ríkinu (Nr. 2), nr. 25337/94, 17. júlí 2003.
- (13) Sjá meðal annars, Nikolaishvili gegn georgíska ríkinu, nr. 37048/04, 13. janúar 2009; Sciacca gegn ítalska ríkinu, nr. 5077/99, 11. janúar 2005; Karakas og Yesilmak gegn tyrkneska ríkinu, 43925, 28. júní 2005.
- (14) Sjá til dæmis, Sociéte Bouygues Telecom gegn franska ríkinu (des) nr. 2324/08, 13. maí 2012.
- (15) Dómstóllinn féllst á að fréttatilkynningar, þótt þær væru birtar á vefsíðu embættis saksóknara, gætu þjónað þeim tilgangi að upplýsa almenning um framlagningu sektardóms fyrir dómi (Shuvalov gegn eistneska ríkinu, nr. 39820/08 og 14942/09, § 79, 29. maí 2012).